کوتاه از جامعه

برگزاری امتحانات حضوری برای اول-دومی‌ها

خسرو ساکی، رئیس مرکز سنجش و پایش کیفیت وزارت آموزش و پرورش گفت: برگزاری حضوری امتحانات پایه‌های اول و دوم ابتدایی در مناطق زرد و با اخذ مجوز کتبی از کارگروه مدیریت و کنترل بیماری کرونا امکان‌پذیر است.

وی با اشاره به ابلاغ بخشنامه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی دوره‌های تحصیلی به ادارات کل آموزش‌وپرورش استان‌ها و مدارس عنوان کرد: بر اساس این بخشنامه، ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی نوبت اول از دانش آموزان پایه‌های اول و دوم ابتدایی در دروس فارسی (خواندن و نوشتن) و ریاضی و آزمون عملکردی به‌صورت حضوری در مدرسه، با گروه‌بندی دانش‌آموزان و رعایت کامل شیوه‌نامه‌های بهداشتی برگزار می‌شود./مهر

پلنگ زخمی به تهران آمد

شهاب‌الدین منتظمی، مدیرکل دفتر حفاظت و مدیریت حیات وحش سازمان حفاظت محیط زیست گفت: پلنگ ماده‌ای که هفته گذشته در تله گیر افتاده بود، برای درمان از بندرعباس به تهران منتقل شد.

وی اظهار کرد: یک پلنگ ماده که سه شنبه هفته گذشته در تله گیر افتاده بود و روز جمعه با حضور دامپزشک و نیروهای محیط زیست از استان‌های فارس و هرمزگان بیهوش و زنده گیری شد، صبح دیروز با هواپیما از استان هرمزگان به تهران منتقل شد.

منتظمی با اشاره به این‌که این پلنگ باید تحت درمان قرار گیرد، گفت: این پلنگ ماده به دلیل آسیب‌دیدگی پنجه دست چپ، نیاز به رسیدگی بیشتر دامپزشکی دارد، بنابراین برای مداوا به بیمارستان دامپزشکی انتقال داده شد.

مدیرکل دفتر حفاظت و مدیریت حیات وحش سازمان حفاظت محیط زیست مطرح کرد: با اعلام معاینه اولیه توسط دامپزشک، ماده پلنگ پنج ساله بشاگردی در سلامت کامل است و سرم تراپی و رادیوگرافی اولیه برای مشخص شدن سلامت این حیوان انجام شده است./باشگاه خبرنگاران

ورود سازمان بازرسی به «سد فینسک»

منصور علی‌زارعی، رئیس مجمع نمایندگان استان مازندران از ورود سازمان بازرسی به پرونده ساخت سد فینسک به دلیل قانون‌گریزی سازمان محیط‌زیست و وزارت نیرو خبر داد. وی پیش از این نیز گفته بود ساخت این سد برای انتقال آب خزر به مناطق مرکزی کشور باعث آسیب به توده‌های جنگلی و بکر استان‌های مازندران و گلستان خواهد شد.

چندی است طرح انتقال آب دریای خزر به فلات مرکزی ایران از سوی وزارت نیرو پیگیری می‌شود، به طوری که قرار شده با احداث سدی به نام فینسک آب از دریای خزر به سمنان منتقل شود که بتواند مشکل کمبود منابع آبی شهرهای سرخه و مهدیشهر را برطرف کند. اما به اعتقاد بسیاری از کارشناسان و فعالان محیط زیست، احداث این سد موجب از بین رفتن صنایع در استان‌های گلستان و مازندران شده و از سوی دیگر سبب خشک‌شدن بستر رودخانه‌ها، فرسایش خاک و بسیاری دیگر از معضلات زیست‌محیطی می‌شود./تسنیم

قهر بودجه با اعتیاد و حاشیه نشینی

حسن موسوی چلک، رئیس انجمن مددکاران اجتماعی ایران با بیان اینکه دو موضوع اعتیاد و حاشیه‌نشینی جزو پنج آسیب اجتماعی اولویت دار درکشور به شمار می‌روند، گفت: انتظار می‌رفت که در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ به این دو آسیب توجه جدی شود.

وی با اشاره به وضعیت اعتیاد در کشور عنوان کرد: براساس آمار ستاد مبارزه با مواد مخدر در حال حاضر چهار میلیون و ۴۰۰ هزار نفر در کشور با اعتیاد درگیر هستند که دو میلیون و ۸۰۰ هزار نفر از آنها معتاد دائمی هستند./ایسنا

احتمال تشدید پروتکل‌ها در تهران و البرز

محمد آسایی، مشاور وزیر بهداشت با اشاره به این‌که تا زمانی‌که حتی یک نفر بیمار باشد، کرونا با ما خواهد بود، گفت: تاکنون طرح محله‌محور مقابله با کرونا نتایج مثبتی داشته اما قصد داریم در استان‌های تهران و البرز پروتکل‌ها و نظارت‌ها را تشدید کنیم. وی افزود: در این دو استان قصد تشدید پروتکل‌ها را داریم و طرحی در دست اجراست که امروز در ستاد استانی مطرح می‌شود و اگر تصویب شد می‌خواهیم پروتکل‌ها و بازدید از مغازه‌ها را تشدید کنیم. /جام جم دیلی

آغاز ثبت نام بدون کنکور دانشگاه ها

ثبت نام و انتخاب رشته برای شرکت در مرحله پذیرش دانشجو براساس سوابق تحصیلی سال ۹۹ دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی آغاز شد. متقاضیان ثبت‌نام و انتخاب رشته می‌توانند تا چهارشنبه ۳ دی نسبت به ثبت‌نام و انتخاب رشته‌های تحصیلی که پذیرش در آنها صرفاً براساس سوابق تحصیلی (معدل کتبی دیپلم) انجام می‌شود به صورت اینترنتی اقدام کنند. /جام جم دیلی

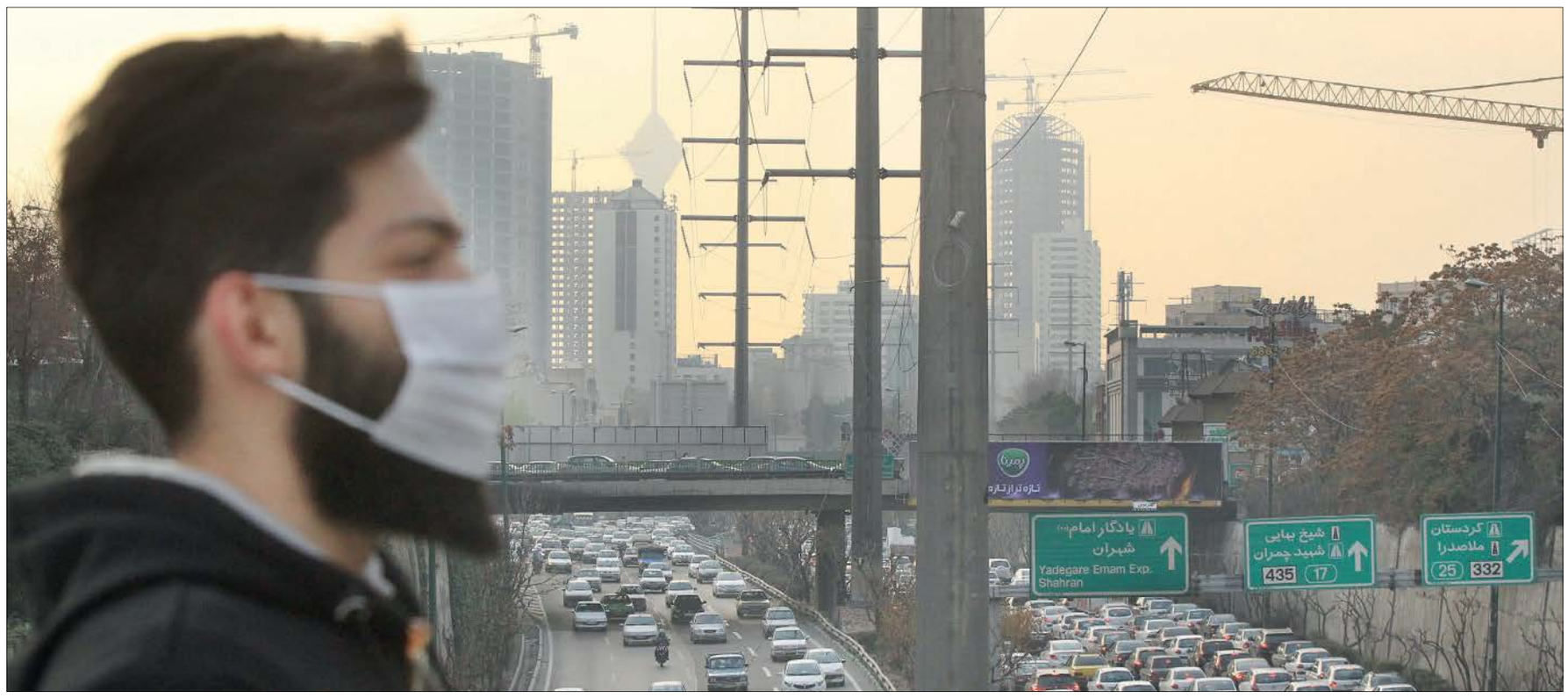

دیروز شهروندان تهرانی ۷۶ روز ناسالم را در سال ۹۹ تجربه کرده‌اند

عکس: مجید آزاد جام جم

با وجود تعطیلی مدارس و دانشگاه‌ها، اعمال دورکاری و محدودیت‌های کرونایی، روزهای ناسالم پایتخت به عدد ۷۶ رسید

معمای مازوت

عضو هیات رئیسه شورای شهر تهران می‌گوید برخی مسؤولان به‌جای ساخت انبار برای نگهداری مازوت از ریه‌های شهروندان به‌عنوان انبار استفاده می‌کنند

مریم خباز
جامعه

هم ما دلخوریم، هم هوا؛ هم ما گرفتار محدودیت هستیم، هم هوا؛ هم هوا آلوده است و هم ما آلوده به ویروس کرونا. ما و هوا مدتی است حالمان خوب نیست. ما که معلوم است چرا، به خاطر کرونا و همه محدودیت‌هایش، به خاطر خانه‌نشینی‌ها، شغل ازدست‌دادن‌ها، پایین‌آمدن کرکره مغازه‌ها و منع‌شدن از سفر و حتی منع‌شدن از تردد آزادانه در شهر. اما این که چرا هوا حالش خوب نیست داستانش جداست. اگر بخواهیم فقط در مورد شهر تهران حرف بزنیم از ابتدای امسال تا دیروز، هوایش فقط ۱۵ روز پاک بوده و ۱۸۵ روز قابل قبول، درعوض ۷۴ روز هوای این شهر برای گروه‌های حساس ناسالم بوده و دو روز هم از بیخ و بن ناسالم برای همه. اگر دنبال این اعداد در سال گذشته بگردیم قطعا عددهای بهتری را می بینیم؛ مثل ۲۵ روز هوای پاک، ۱۹۴ روز قابل قبول، ۵۲ روز ناسالم برای حساس‌ها و چهار روز ناسالم برای همه. البته امسال درباره این که چرا عددهای خوب مربوط به هوا کوچک‌تر از پارسال شده یک توضیح وجود دارد که آن را از زبان مدیرعامل شرکت کنترل کیفیت هوای شهرتهران نقل می‌کنیم.

حسین شهیدزاده گفته است استانداردهای محاسبه کیفی هوای شهر تهران از ابتدای سال جاری تغییر کرده و محاسبات سختگیرانه‌تر شده به طوری که اگر غلظت آلاینده ذرات معلق پیش از این تا رسیدن به عدد ۱۵ پاک تلقی می‌شد اکنون این رقم به ۱۲ کاهش یافته، بنابراین دستیابی به روزهای پاک سخت‌تر شده است. این توضیح هم قبول. اصلا ما می‌خواهیم وضعیت هوا در سال ۹۹ را بر اساس معیارها و استانداردهای سال ۹۸ محاسبه کنیم. براساس استانداردهای قدیمی، از ابتدای امسال تا دیروز، تهران ۲۷ روز هوای پاک، ۱۹۳ روز هوای قابل قبول، ۵۵ روز هوای ناسالم برای گروه‌های حساس و سرانجام صفر روز ناسالم داشته است که خب طبق توضیح شهیدزاده، با این طرز محاسبه، حال و روز هوای سال ۹۹ تهران چندان فرقی با هوای سال ۹۸ نداشته است.

با این حال نمی‌شود منکر آلوده‌بودن هوای تهران بود و جولان آلاینده‌های دی اکسید گوگرد، دی اکسید نیتروژن، ازن و مونوکسید کربن به علاوه ذرات معلق کمتر از ۱۰ میکرون، مخصوصا ذرات معلق کوچک‌تر از ۲/۵ میکرون را که روز ۲۹ آذر از حد سلامت بسیار فراتر بود، نادیده گرفت. حالا سوال این است که چرا با وجود ممنوعیت تردد شبانه خودروهای شخصی، دورکاری بخشی از کارمندان، تعطیلی برخی کسب و کارها و تعطیلی مدارس و دانشگاه‌ها و در نتیجه کاهش رفت و آمدها در شهر باز هم هوا آلوده است.

سیاهه آلودگی هوا

درباره این که چرا هوای تهران و بقیه شهرهای بزرگ درهیچ سالی پاک و سالم نمی‌ماند و مخصوصا پاییز و زمستان که شروع می‌شود بیشتر به سمت آلودگی میل می‌کند تا به حال زیاد اظهار نظر شده است. یک زمانی انگشت اتهام به سمت بنزین‌های غیراستاندارد بود و یک زمانی به سمت خودروهای فرسوده و حتی نو که باز هم آلایندگی دارند و تقریبا این ترجیع‌بند همه اظهارنظرها بود که وقتی هوا سرد می‌شود در شهرهای پرجمعیت چاره‌ای جز به تماشا نشستن وارونگی دما و آلودگی هوا نیست.

همان طور که ۲۵ آذر امسال دیدیم آلودگی هوا تقریبا اصفهان و شهرهای بزرگ آن را فلج کرد، به‌طوری‌که افزایش شاخص کیفی هوا در دو روز متوالی و انباشت آلاینده‌های ۱۰ شهرستان آن از جمله نجف‌آباد، شاهین‌شهر، مبارکه، خمینی‌شهر، لنجان، فلاورجان، برخوار، کاشان و آران و بیدگل را به تعطیلی کشاند که اگر این شهرها تعطیل نمی‌شدند، معلوم نبود شاخص‌های آلاینده بالای ۱۷۰ و ۱۸۰ چه بر سر مردم این شهرها می‌آورد.

اما این‌که چرا وضع این گونه است و چرا سال به سال تغییری در کیفیت هوای شهرهای بزرگ احساس نمی‌شود، بلکه حتی حس بدتر شدن اوضاع به ساکنان شهرهای بزرگ دست می‌دهد، جوابش را می‌شود در میان اطلاعات آخرین «سیاهه انتشار شهر تهران» که سهم هریک از منابع آلاینده در آلودگی هوا را مشخص کرده است جست و آن را به بقیه شهرهای بزرگ تعمیم داد. طبق این سیاهه، چند منبع در آلوده شدن هوای شهرها دخالت دارند از جمله خودروهای شخصی، تاکسی، موتورسیکلت، اتوبوس و کامیون که تخصص‌شان تولید ذرات معلق کمتر از ۲/۵ میکرون است و در آلوده شدن هوای شهرها تا ۶۰ درصد نقش دارند: سهم کامیون‌ها حدود ۱۶ درصد، سهم خودروهای شخصی حدود ۱۴ درصد و سهم موتورسیکلت‌ها و اتوبوس‌ها به ترتیب حدود ۱۰ و ۶ درصد.

اما این تنها نیمی از ماجراست زیرا منابع ثابت نیز مثل منابع متحرک نقش مهمی در آلودگی هوا دارند؛ منابعی مثل صنایع و نیروگاه‌ها که قادرند تا ۳۰ درصد ذرات معلق کمتر از ۲/۵ میکرون تولید کنند. این را بگذارید کنار پالایشگاه‌ها و پایانه‌های اتوبوس که به ترتیب ۴ و ۲ درصد در آلوده‌کردن هوای تهران نقش دارند.

این اعداد وقتی مهم‌تر می‌شوند که بدانیم طبق این سیاهه، هر واحد افزایش در غلظت ذرات معلق کمتر از ۲/۵ میکرون، مرگ‌ومیر ناشی از کرونا را ۸ درصد بیشتر می‌کند؛ ۸ درصدی که فقط یک عدد نیست بلکه یک خطر است بیخ گوش همه ساکنان شهرهای بزرگ.

بیایید تازه‌ترین هشدار سازمان هواشناسی درباره آلودگی هوای تهران و پنج شهر بزرگ کشور را که برایشان هشدار زرد صادر شده یک بار دیگر مرور کنیم و یادمان بیاید که در روزهای آینده در چه موقعیت خطیری نفس می‌کشیم و زندگی می‌کنیم: دوشنبه اول دی در شهرهای تهران، کرج، اراک، اصفهان و قم، سه‌شنبه دوم دی شهرهای تهران، کرج، اراک، اصفهان، قم و مشهد و بالاخره چهارشنبه سوم دی شهرهای تهران، کرج، اراک، اصفهان، قم و مشهد؛ یعنی شهرهای عمدتا آلوده کشور با انباشت و افزایش غلظت آلاینده‌ها مواجه خواهند بود.

پای یک مثلث در میان است

یک هفته قبل سمیه رفیعی، رئیس فراکسیون محیط زیست مجلس در مورد آلودگی هوای تهران در توییتر نوشت که سهم قابل توجهی از آلودگی هوای پایتخت یا ناشی از کارخانه‌های سیمان و نیروگاه‌های برق اطراف تهران یا ناشی از فرسودگی ناوگان حمل ونقل است.

او در واقع یک مثلث ترسیم کرد که اضلاعش البته چیزهای جدیدی نبود ولی مهم بودند به قدری که متوقع شویم لااقل برای نفس کشیدن راحت، متولیان کاری کنند و دلشان به حال مردم بسوزد.

اما این که واقعا پشت پرده آلودگی هوای تهران فقط همین سه عامل ایستاده‌اند، باید گفت هم آری و هم خیر. ما با شینا انصاری، مدیرکل محیط زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران در این باره حرف زدیم که او گفت درست است که به دلیل اعمال محدودیت‌های کرونایی، تعطیلی برخی مشاغل و نیز مدارس و دانشگاه‌ها، بخشی از ترددهای درون شهری کم شده اما به سبب شیوع کرونا و کاهش تمایل مردم به استفاده از ناوگان حمل و نقل عمومی، استفاده از خودروهای شخصی افزایش یافته که این موضوع در مقایسه با مدت مشابه پارسال قابل لمس است.

انصاری گفت ما در مورد تهران یعنی شهری حرف می‌زنیم که بارگذاری جمعیت و خودرو وحتی صنایع در آن بسیار بالاست و دائما بر جاذبه‌های این شهر افزوده می‌شود. بنابراین در فصل سرد سال که دچار وارونگی دما و کاهش جریان هوا می‌شویم، آلاینده‌های ناشی از منابع متحرک و ثابت روبه افزایش می‌روند. این درحالی است که سیاستی نیز برای کم شدن موتورسیکلت‌ها یا خودروها در شهر اتخاذ نمی‌شود، بنابراین هوای آلوده در لایه هوای سرد حبس می‌شود و آلاینده‌ها نمی‌توانند از شهر خارج شوند.

او یک نکته قابل تأمل دیگر نیز گفت و یک جور زورآزمایی و نبرد نابرابر در تهران را به نمایش گذاشت. این جملات متعلق به شینا انصاری است: شاید گفته شود چون اقداماتی برای مقابله با آلودگی هوا انجام نشده، امسال بازهم شاهد آلودگی هستیم ولی واقعیت این است که براساس قانون هوای پاک، کیفیت سوخت تغییر کرده، معاینه فنی سختگیرانه تر شده، خطوط مترو افزایش یافته و خودروهای فرسوده از رده خارج شده ولی چون حجم آلاینده‌ها و منابع تولید کننده بیشتر از کارهای مثبتی است که انجام شده، کاهش آلودگی هوا آن‌طور که انتظار می‌رود، اتفاق نیفتاده است.

تهران ظرفیت ندارد

ما وقتی درباره آلودگی هوای تهران که امسال از روز ۱۷ اردیبهشت و با شاخص ۱۲۰ شروع شد و با ثبت دهمین روز آلوده در ۸ تیر ۹۹ ادامه یافت و این روزها با آلودگی‌های پی در پی به اوج رسیده است با محمد رستگاری، معاون نظارت و پایش محیط زیست استان تهران نیز گفت و گو کردیم و حرف‌های مشابهی از او شنیدیم.

او به ما گفت آلودگی هوا تابع دو موضوع است؛ اول شرایط اقلیمی و عوامل هواشناسی و جوی و دوم میزان انتشار آلاینده‌ها از منابع مختلف که می‌تواند منابع انسان ساز یا منابع طبیعی باشد مثل آنچه تابستان‌ها درگیر آن هستیم یعنی پدیده گرد و غبار.

رستگاری اضافه کرد: شرایط اقلیمی در تهران به ویژه در نیمه دوم سال طوری است که به تناوب با آلودگی هوا مواجه هستیم، به طوری که آلودگی حتی اگر کم باشد، چون امکان تخلیه از شهر را ندارد روی هم جمع می‌شود و کیفیت هوا را نامطلوب می‌کند.

او می‌گوید ما حتی روزهایی را داشته‌ایم که کیفیت هوا پاک بوده ولی به سبب وارونگی دما در عرض چند ساعت، هوای پاک به ناسالم تغییر کرده است. رستگاری علت این تغییرات را منابع آلاینده متعدد می‌داند و از توان زیستی شهری مثل تهران حرف می زند.

طبق توضیح معاون نظارت و پایش محیط زیست استان تهران، این استان کمتر از یک درصد وسعت کشور را دارد ولی حدود ۱۷ درصد جمعیت کشور در آن زندگی می‌کنند ضمن این که تهران با استان‌های مجاور مثل قزوین و سمنان و از شرق تا گرمسار نیز بافت‌های مسکونی و صنعتی درهم تنیده‌ای دارد که این موضوع بر کیفیت هوای آنها اثر می‌گذارد.

رستگاری اینها را گفت تا یک نتیجه بگیرد و آن این که گرچه به خاطر کرونا برخی محدودیت‌های تردد اعمال شده و برخی مشاغل و صنوف تعطیلند اما به این علت که در تهران بارگذاری جمعیتی و صنعتی فراتر از ظرفیت زیستی آن انجام شده هر وقت پایداری هوا اتفاق بیفتد، قطعا باید انتظار آلودگی هوا را نیز داشت.

تهران به ظاهر مدرن‌ترین و صنعتی‌ترین شهر کشور و مرکز اقتصاد ایران است ولی جمعیتی که از سرو کولش بالا می‌رود، میزان انرژی‌ای که در آن مصرف می‌شود و منابع ساکنی همچون نیروگاه‌ها که باید مایحتاج این مردمان را تأمین کند، در کنار منابع متحرکی که همین خودروهایی هستند که در ترافیک‌های سنگین گیر می افتند، همگی بر کیفیت هوای تهران اثر می‌گذارند. درواقع این داستان رنج یک شهر است و نیز داستان رنج بقیه شهرهای بزرگ و پر جمعیت کشور که وقتی هوا سرد می‌شود به جای گوش سپردن به سمفونی باد و باران و برگ ریزان، مردمانش باید زیر سایه‌ای از دود زندگی کنند.

رفیعی: سهم قابل توجهی از آلودگی هوای پایتخت یا ناشی از کارخانه‌های سیمان و نیروگاه‌های برق اطراف تهران و یا ناشی از فرسودگی ناوگان حمل ونقل است

انصاری: بارگذاری جمعیت و خودرو و حتی صنایع در تهران بسیار بالاست، بنابراین در فصل سرد سال که دچار وارونگی دما و کاهش جریان هوا می‌شویم، هوای آلوده در لایه هوای سرد حبس می‌شود و آلاینده‌ها نمی‌توانند از شهر خارج شوند

بوی مازوت می‌آید

جامعه+

دیروز که نودمین و آخرین روز پاییز ۹۹ بود، آخرین پاییز قرن هم محسوب می‌شد که البته با آلودگی هوا به تاریخ پیوست. از اول مهر تا آخر آذر امسال تهرانی‌ها ۳۷ روز را در هوای ناسالم به سر بردند که در واقع می‌شود گفت کمی بیش از یك سوم یك فصل.

البته این اتفاق غریبی برای تهرانی‌ها نیست، چون پاییز ۹۸ نیز ۳۲ روز هوا آلوده بود و در پاییز ۹۶ نیز ۳۹ روز. اما با این که این آلودگی تکرار مکررات بود، ولی روز گذشته اعضای شورای شهر تهران ساکت نماندند و به آسمان و هوایی که بی‌طراوات است تاختند.

زهرا نژادبهرام که از جایگاه عضو هیأت‌رئیسه شورای شهر پایتخت سخن می‌گفت برایش جای سؤال بود که چرا با وجود تعطیلی مدارس، دانشگاه‌ها و بسیاری از اصناف در تهران، آلودگی هوا در پایتخت همچنان جولان می‌دهد. او در اظهارنظری خاص حتی خطاب به مسؤولان این سؤال را مطرح کرد که با چه تدبیری به جای ساخت و ایجاد انبارهای جدید برای نگهداری مازوت از ریه‌های شهروندان به‌عنوان انبار مازوت استفاده می‌شود.

اشاره او به اظهارات اخیر رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور و معاون رئیس جمهوری بود که گفته بود، چون ظرفیت پالایشگاه‌ها از مازوت پر شده و به‌واسطه تحریم‌های بین‌المللی کسی خریدارشان نیست مجبوریم مازوت‌های مازاد را در شهرها بسوزانیم.

آرش میلانی که رئیس کمیته محیط‌زیست شورای شهر پایتخت است نیز در واقع آلودگی هوای تهران در ماه آذر را تامل‌برانگیز و به نوعی مرتبط با گازوئیل و مازوت می‌داند. او که دیروز متعجب بود از این که با وجود برقراری قرنطینه نسبی در دو هفته اول آذر همچنان ۹ روز ناسالم برای گروه‌های حساس و در نیمه دوم آذر نیز ۱۰ روز هوای ناسالم برای این گروه‌ها داشته‌ایم، به احتمال استفاده از گازوئیل آلوده یا مازوت اشاره کرد و به اداره صمت استان تهران و شرکت پخش فرآورده‌های نفتی تهران تذکر داد.

در واقع گذر شاخص آلودگی هوای تهران در یك هفته اخیر از مرز عدد ۱۵۰ و شکل‌گیری پدیده مه دود بعد از بارش‌های پنجشنبه به بعد تهران، باعث شد تا آرش میلانی نسبت به وضعیت هوای تهران به‌خصوص مناطق ۱۸، ۱۹ و ۲۰ ابراز نگرانی کند.